

Molière (1622 – 1673): Lakomec (1668)

1. Literární druh a žánr, literárněhistorický kontext, umělecký směr / tvůrčí skupina, údaje o autorovi ve vztahu k dílu;
2. Doba a místo (děje);
3. Zvláštnosti kompozice;
4. Hlavní postavy a jejich charakteristika;
5. Námět, témata, hlavní motivy;
6. Jazykové zvláštnosti;
7. Kulturní souvislosti.

Čtvrté dějství: Scéna 7.

HARPAGON (*už na zahradě křičí a přibíhá bez klobouku*): Zloděj! Zloděj! Vrah! Pomoc, vrah! Chyťte ho! Policie! Panebože! To je konec, zavraždili mě! Podřízli mi krk, ukradli mi všechny peníze! Kdo to udělal? Kam zmizel? Kde je? Kam se schoval? Jak ho najdu? Kam běžet? Zůstat tady? Není tamhle? Není tadyhle? Kdo je to? Stůj! (*Chytne se sám za ruku.*) Ty darebáku, vrať mi peníze!... Ach, to jsem já. Já se zblázním, já nevím, kde jsem kdo jsem, nevím, co dělám. Ach, vy moje milované peníze, můj poklade, kamaráde můj, oni mi tě vzali! Ty má oporo, má útěcho, má radosti, oni mi tě vzali! Pro mě všechno skončilo, co bych ještě na světě dělal? Bez tebe nemůžu žít! To je konec, nemůžu dál, umírám, to je má smrt, už mě hodili do jámy! Nenajde se nikdo, kdo by mě vzkřísil? Kdo by mně moje peníze vrátil? Kdo by řek, kdo mi je vzal? Co? Říkáte něco? Nikdo neřekne nic. Ten zloděj si vyčíhal tu pravou chvíli: ukrad je, když jsem se dohadoval s tím klukem. Pryč, pryč odtud! Zavolám policii a dám prohledat dům a všechny skřípnout: služky, sluhy, syna, dceru a třeba i mě. Co je to tady za lidi? Vpravo i vlevo, ať se podívám kam podívám, podezřelí jsou všichni. Co? O čem si povídají? O tom zloději? Co to tam nahoře šramotí? Není tam ten zloděj? Jestli o něm něco víte, prosím vás, na kolenou vás prosím, řekněte mi to. Neschovává se někde mezi vámi? Všichni se na mě dívají a smějou se. Prsty v tom mají všichni, určitě, všichni! Ale honem, to chce komisaře, policajty, četníky, soudce – a skřípec a šibenici a kata! Všecky dám pověsit a jestli nedostanu ty peníze zpátky, oběsím se sám!

Páté dějství: Scéna 3.

VALÉR: Nezlobte se, prosím vás. Vyslechněte mě a uvidíte, že se nic tak strašného nestalo.

HARPAGON: Ne, nic se nestalo! Nic! Má krev to byla, má duše! Ničemo!

VALÉR: Vaše krev, pane, se nedostala do špatných rukou. Nejsem na tom tak, že by si se mnou v něčem zadávala, a nestalo se nic, co bych nemohl napravit.

HARPAGON: To bych taky prosil. Vrátiš mi, cos mi vzal.

VALÉR: Vaše čest, pane, z toho vyjde bez poskvrny.

HARPAGON: Ale jakápak čest! Jen nechápu, co tě k tomu dohnalo?

VALÉR: Ach, a vy se ještě ptáte?

HARPAGON: Ano, ptám, ptám!

VALÉR: Ten bůh, co omlouvá všechny naše činy: láska!

HARPAGON: Láska?

VALÉR: Ano.

HARPAGON: Pěkná láska, moc pěkná láska, opravdu! Láska k mým zlatákům.

VALÉR: Ne, pane, vaše bohatství mě nesvedlo, to mě neoslnilo, a já si rozhodně nedělám nárok na nic z toho, co máte, jen když mi ponecháte to, co mám.

HARPAGON: To ať tě ani nenapadne! Táhni ke všem čertům! Nic ti nenechám! Podívejte se na tu drzost, on by si chtěl ještě nechat, co mi ukrad!

VALÉR: Vy tomu říkáte krádež?

HARPAGON: Jestli tomu říkám krádež! Takový poklad!

VALÉR: Je to poklad, opravdu, a nepochybně ten nejvzácnější, jaký máte. Ale neztratíte ho, když mi ho ponecháte. Na kolenou vás o ten půvabný poklad prosím. A ujišťuji vás, že to nebude špatné rozhodnutí.

HARPAGON: Nic takového neudělám. Co to všechno má znamenat?

VALÉR: My už jsme si dali slovo a přísahali si, že se nikdy neopustíme.

HARPAGON: Nádherná přísaha a slib přímo k zulíbání!

VALÉR: Ne, do nejdelsí smrti nás nic nerozdělí.

HARPAGON: To bych se na to podíval, na to vem jed.

VALÉR: Rozloučí nás jedině smrt.

HARPAGON: Ten chlap je přímo posedlý po mých penězích.